



Co-funded by the
European Union



**UNIVERSITATEA DE STUDII EUROPENE DIN MOLDOVA
FACULTATEA ȘTIINȚE POLITICE ȘI RELAȚII INTERNAȚIONALE
CATEDRA POLITICA MONDIALĂ ȘI RELAȚII INTERNAȚIONALE**

CURRICULUM
cursului universitar

BAZELE TEORETICE ALE INTEGRĂRII EUROPENE ȘI IDENTITĂȚII EUROPENE

Ciclul II - MASTERAT
Domeniul de formare profesională 0312 Științe Politice
Master de profesionalizare, Studii diplomatice

Autor: Valentin BENIUC
doctor habilitat în științe politice,
conferențiar universitar

CHIȘINĂU 2022

PRELIMINARII

Prezentul Curriculum este un instrument metodic, ce reflectă cadrul general al predării cursului universitar „*Bazele teoretice ale integrării europene și identității europene*” și evaluării cunoștințelor masteranzilor. El include trei niveluri comportamentale pe care se bazează formarea profesională: *cunoaștere, aplicare și integrare*. În curriculum se indică prin ce conținuturi se preconizează formarea competențelor profesionale și a finalităților de studii, realizarea obiectivelor de referință, toate având drept scop ghidarea activităților de predare a profesorului și învățare a masteranzilor în procesul de formare a tinerilor specialiști în domeniul studiilor diplomatice.

Curriculumul dat presupune reliefaarea cadrului conceptual, obiectivelor generale și administrarea cursului, precum și descrierea conținutului și a obiectivelor de referință pentru fiecare temă, precum și sugestii privind orientarea activității individuale a studenților. Cursul universitar „*Bazele teoretice ale integrării europene și identității europene*” prevede analiza unui șir de probleme teoretico-conceptuale, metodologice, practice, legate de evoluția relațiilor UE cu țările vecine, cooperarea regională și promovarea valorilor europene în țările vecine, intensificarea cooperării transfrontaliere și prevenirea conflictelor.

Cursul universitar „*Bazele teoretice ale integrării europene și identității europene*” își propune de a forma la masteranzi următoarele abilități: 1) de a însuși aparatul categorial și metodologia de cercetare a politicii europene de vecinătate; 2) de a obține competențe de analiză a cooperării regionale; 3) de a aplica cunoștințele în vederea soluționării problemelor legate de cooperarea transfrontalieră.

Beneficiarii de curs sunt masteranzii **Domeniul de formare profesională 0312 Științe Politice, specialitatea/program de master (MP) Studii diplomatice**, prevăzut de Planul de învățământ în semestrul III de studii, ce are ca scop formarea competențelor de cunoaștere, aplicare în practică și realizare a studiilor și cercetărilor în domeniul politicii europene de vecinătate, cooperării regionale și transfrontaliere.

Limbile de predare: română

I. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Forma de învățământ	Cod al disciplinei	Denumirea cursului	Responsabil de disciplină	Sem.	Total ore:			Evaluarea	Nr. de credite
					Total	Inclusiv			
						C/S	LI		
cu frecvență		Bazele teoretice ale integrării europene și identității europene	Valentin BENIUC	II	90	90		examen	3

II. TEMATICA ȘI REPREZENTAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr d/o	Unități de conținut	Ore	
		Curs/ Seminar	Lucrul individual
1.	Premisele istorice și viziunile filosofice cu privire la Europa Unită	4	4
2.	Evoluția concepției de integrare europeană în sec. al XX-lea	4	4
3.	Modelul integrării economice a Uniunii Europene: abordare conceptual-teoretică	4	4
4.	Modelul integrării politice a Uniunii Europene: abordare conceptual- teoretică	4	4
5.	„Identitatea europeană” : categorie a discursului politic	4	4
6.	Concepția federalismului și formarea bazelor teoretice ale integrării europene	4	4
7.	Practica Integrării europene prin prisma teoriei federalismului	2	2
8.	Abordarea constructivistă în studierea integrării europene. „Constructivismul social”	4	4
9.	Teoria instituționalistă/neoinstituționalistă și strategia colaborării dintre țările – membre ale UE	4	4
10.	Abordarea „interguvernamentală”/„interstatală” în studierea/cercetarea Uniunii Europene	4	4
11.	Teoria funcionalismului/neofuncionalismului drept bază cognitivă a procesului de integrare europeană	4	4
12.	Teoria comunicării – instrument de studiere/cercetare a Uniunii europene	2	2
13.	Abordarea supranațională a integrării ca metodă de accețiune a procesului de formare a structurilor general-europene	6	6
14.	Teoria organizațională – procedeu metodologic de studiere a procesului de consolidare a UE	4	4
15.	Administrarea economică a Uniunii Europene	4	4
16.	Administrarea politică a Uniunii Europene	6	6
17.	Teoria regionalismului și formarea identității europene	4	4
18.	Politica Externă a Uniunii Europene: aspecte teoretico-practice	4	4
19.	Identitatea Europeană în contextul politicii externe comune și de securitate europeană	4	4
20.	Republica Moldova și politica externă și de securitate a Uniunii Europene	4	4
21.	Integrarea europeană din perspectiva colaborării transfrontaliere: viziuni conceptuale	4	4
22.	Procesul extinderii Uniunii Europene: esență, principii și criterii	6	6
Total		90	90

COMPETENȚE PROFESIONALE ȘI FINALITĂȚI DE STUDII

Competențe specifice din realizarea programului de master, conform CNC (2015)	FINALITĂȚI DE STUDIU
1. Abordarea analitică în procesul de cercetare a problematicii din domeniul diplomației și serviciului diplomatic;	<ul style="list-style-type: none"> - a defini conceptele și noțiunile de bază ale integrării europene; - a determina obiectul de studiu al cursului universitar „Bazele teoretice ale integrării europene și identității europene”; - a determina obiectivele și conținutul cursului universitar „Bazele teoretice ale integrării europene și identității europene”; - a forma deprinderi de abordare metodică a noțiunilor, conceptelor, teoriilor și tematicilor care reflectă domeniul integrării europene; - a stabili evoluția cercetării integrării europene și tendințele actuale;
2. Utilizarea metodei comparative în analiza practicii diplomatice și procedurilor internaționale din Republica Moldova și alte state;	<ul style="list-style-type: none"> - a identifica particularitățile integrării europene, la care participă și Republica Moldova; - a stabili tipurile integrării europene în diverse perioade istorice; - a înțelege specificul constituirii integrării europene în contextul procesului de integrare europeană;
3. Elaborarea programelor de activitate profesională în domeniul istoriei și teoriei diplomației și serviciului diplomatic;	<ul style="list-style-type: none"> - a cunoaște principalele forme și metode de creare a integrării europene; - a interpreta dimensiunea instituțională a integrării europene; - a formula recomandări privind dezvoltare integrării europene; - a adapta metodele și tehnicile de cercetare a integrării europene în funcție de problematica studiată, resursele disponibile și specificul teoretic;
4. Prognozarea evoluției relațiilor diplomatice în contextul dezvoltării social-economice, politice și culturale a Republicii Moldova la etapa contemporană.	<ul style="list-style-type: none"> - a utiliza tehnicile de pronosticare a evoluției integrării europene, la care participă Republica Moldova în context regional și internațional; - a implementa metodele de pronosticare în cercetarea integrării europene; - a dezvolta spiritul de lucru în echipă în cadrul unui proiect de cercetare a integrării europene;
5. Argumentarea posibilelor direcții de dezvoltare a serviciului diplomatic și relațiilor diplomatice.	<ul style="list-style-type: none"> - a dezvolta gândirea și atitudinea critică pornind de la relația dintre teorie și metode cercetare; - să formuleze inițiative în domeniul integrării europene; - să proiecteze obiective pentru o activitate științifică în domeniul integrării europene
6. Generalizarea activității practice a funcționarilor diplomați.	<ul style="list-style-type: none"> - a utiliza corect concepțiile și noțiunile integrării europene în analiza activității externe a statului; - a clasifica metodele de cercetare a diferitor evenimente istorice, utilizând diverse izvoare bibliografice;

7. Evaluarea acțiunilor de ameliorare a relațiilor diplomatice ale Republicii Moldova cu alte state din perspectiva interesului național.	<ul style="list-style-type: none"> - a elabora modele de soluții la principalele probleme de cooperare internațională în domeniul integrării europene; - a iniția propuneri în direcția perfecționării cadrului juridic internațional în domeniul integrării europene; - a cunoaște modele de paradigmă, teorie, orientări metodologice, metode și tehnici de cercetare a integrării europene; - a stabili cadrul de cooperare între Republicii Moldova și grupurile similare din cadrul forurilor internaționale și alte state;
8. Stabilirea priorităților studiilor interdisciplinare în cercetările științifice din domeniul istoriei și teoriei diplomației și serviciului diplomatic.	<ul style="list-style-type: none"> - a identifica normele, principiile, concepțiile și teoriile juridice care reglementează politica de vecinătate; - a stabili premisele și contextul implementării metodelor de cercetare ale altor științe în analiza integrării europene;
9. Aplicarea mecanismelor și instrumentelor internaționale în procesul de soluționare a conflictelor și gestionarea negocierilor.	<ul style="list-style-type: none"> - a identifica metodele și mecanismele caracteristice integrării europene în soluționarea conflictelor; - a stabili rolul integrării europene în soluționarea conflictului transnistrean ;
10. Monitorizarea, proiectarea și implementarea proiectelor de colaborare internațională utile pentru Republica Moldova.	<ul style="list-style-type: none"> - a stabili posibilitățile de cooperare a Republicii Moldova cu alte state și organizații internaționale în cadrul integrării europene; - a determina avantajele de cooperare a Republicii Moldova cu organizațiile internaționale etc.

III. UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Tema 1. Premisele istorice și sursele ideologice ale „Europei unificate”	
Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - Să cunoască premisele social-economice și politice ale procesului de integrare europeană; - Să identifice ideile de unificare a Europei din perspectiva gândirii politice europene; - Să se familiarizeze cu factorii edificării Europei Unite 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Premisele social - economice și politice ale procesului de integrare europeană 2. Ideile de unificare a Europei din perspectiva gândirii politice europene 3. Factorii esențiali ce au contribuit la procesul edificării Europei Unite <p><i>Termeni-cheie: integrare europeană, ideea europeană, gândirea politică europeană, edificarea Europei Unite</i></p>
Tema 2. Evoluția concepției de integrare europeană în sec. al XX-lea	
Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - Să se familiarizeze cu efectele celor două războaie mondiale asupra viziunilor conceptuale de integrare europeană; - Să cunoască abordarea integrării europene din perspectiva instituționalizării Ligii Națiunilor și ONU; - Să însușească viziunile paneuropene și mișcările de integrare europeană din perioada interbelică; - Să cunoască abordările integrării europene 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Impactul celor două războaie mondiale asupra viziunilor conceptuale de unificare/integrare europeană 2. Abordarea integrării europene din perspectiva instituționalizării celor două organizații supranaționale – Liga Națiunilor și Organizația Națiunilor Unite 3. Viziunile paneuropene și mișcarea de integrare europeană din perioada interbelică. 4. Abordări ale integrării europene din perspectiva paradigmatelor teoretice clasice-neoclasice-post-neoclasice. <p><i>Termeni-cheie: unificarea europeană, integrarea europeană,</i></p>

din perspectiva paradigmelor teoretice clasice-neoclasice-post-neo-clasice	<i>Liga Națiunilor, Organizația Națiunilor Unite, viziuni paneuropene, perioada interbelică, paradigme teoretice clasice-neoclasice-post-neoclasice</i>
Tema 3: Modelul integrării economice a Uniunii Europene: abordare conceptual teoretică	
Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - să se familiarizeze cu modelul economic european; - să însușească politica economică a Uniunii Europene - să cunoască ramurile de bază ale economiei Uniunii Europene - să identifice locul și rolul Uniunii Europene în economia mondială. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modelul economic european: de la particular la general 2. Politica economică a Uniunii Europene :direcțiile de bază 3. Structura economiei UE: ramurile de bază 4. Locul și rolul Uniunii Europene în economia mondială <p><i>Termeni-cheie: model economic european; politica economică a Uniunii Europene; structura economiei Uniunii Europene, economie mondială</i></p>
Tema 4. Modelul integrării politice a Uniunii Europene: abordare conceptual- teoretică	
Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - Să cunoască dialectica interacțiunii instituțiilor naționale și celor supranaționale în cadrul integrării europene; - Să identifice particularitățile evoluției doctrine a integrării europene; - Să caracterizeze evoluția strategiilor de formare și consolidare a spațiului politic al UE; - Să determine problema centrului de putere și influență a Uniunii Europene 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Integrarea politică europeană: dialectica interacțiunii instituțiilor naționale și celor supranaționale 2. Evoluția doctrinară a integrării europene – de la „Europa Națiune” (Jean Monnet) spre „Europa Statelor”/„Europa Națiunilor”(Charles de Golle) 3. Evoluția strategiilor de formare și consolidare a spațiului politic al UE 4. Procesul integrării politice a UE: dilema spațiilor Atlantic și European - problema centrului de putere și influență <p><i>Termeni-cheie: integrare politică europeană; instituții naționale; instituții supranaționale; doctrina integrării europene; spațiul politic european; centru de putere; spațiu Atlantic și European.</i></p>
Tema 5. Integrarea europeană prin prisma teoriei „federalismului”	
Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - Să se familiarizeze cu noțiunea de „identitate europeană” - Să facă diferență dintre „identitatea europeană” și „identitatea națională”; - Să caracterizeze identitatea europeană în contextul procesului de consolidare a Uniunii Europene. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea de „identitate europeană” 2. „Identitatea europeană” în contextul procesului de consolidare a Uniunii Europene 3. Dialectica identitară: identitatea europeană și identitățile naționale: disensiuni și convergențe <p><i>Termeni-cheie: identitate europeană; identitate, națională; proces de consolidare a Uniunii Europene</i></p>
Tema 6. Concepția federalismului și formarea bazelor teoretice ale integrării europene	
Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - să însușească bazele teoretice ale 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bazele teoretice ale federalismului în științele

<p>federalismului în științele politice;</p> <ul style="list-style-type: none"> - să se familiarizeze cu concepțiile federalismului; - să analizeze diversitatea formelor instituționale ale federalismului 	<p>politice</p> <p>2. Concepțiile federalismului: diversele abordări teoretice ale entităților federative deosebiri și similitudini</p> <p>3. Diversitatea formelor instituționale ale federalismului</p> <p><i>Termeni-cheie: federalism, științe politice, entități federative, forme instituționale ale federalismului</i></p>
Tema 7. Practica integrării europene prin prisma teoriei federalismului	
Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - Să cunoască locul și rolul concepției federaliste în integrarea europeană; - Să analizeze scopurile și sarcinile construcției europene în baza principiilor federaliste; - Să se familiarizeze cu principiile federaliste 	<p>1. Locul și rolul concepției federaliste în procesul de integrare europeană</p> <p>2. Scopurile și sarcinile edificării europene în baza principiilor federaliste</p> <p><i>Termeni-cheie: integrare europeană; concepție federalistă; principii federaliste; construcția europeană.</i></p>
Tema 8. Abordarea constructivistă în studierea integrării europene. „Constructivismul social”	
Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - Să cunoască epistemologia „constructivismului” - Să se familiarizeze cu manifestările „realismului politic” în procesul de integrare europeană; - Să determine practica social-culturală a constructivismului și procesul integraționist european. 	<p>1. Epistemologia „constructivismului” și corelarea lui cu manifestările „realismului” în procesul de integrare europeană</p> <p>2. Constructivismul social și construcția social-politică a UE</p> <p>3. Practica social-culturală a constructivismului și procesul integraționist european</p> <p><i>Termeni-cheie: „constructivism”, „realism”, integrare europeană, constructivismul social, construcția social-politică a UE</i></p>
Tema 9. Teoria instituționalistă/neo-instituționalistă și strategia colaborării dintre țările-membre ale UE	
Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - Să cunoască integrarea europeană prin prisma abordării integraționiste; - Să se familiarizeze cu structura instituțională a UE; - Să studieze politicile instituționale ale UE; - Să se familiarizeze cu practica implementării noilor proiecte integraționiste europene; - Să cunoască noile provocări și perspectiva integraționistă europeană din perspectiva instituționalismului clasic. 	<p>1. Integrarea europeană prin prisma abordării instituționaliste</p> <p>2. Structura instituțională a Uniunii Europene: dinamica dezvoltării</p> <p>3. Politicile instituționale ale UE și practica implementării noilor proiecte cu privire la continuitatea procesului integraționist</p> <p>4. Noile provocări și perspectiva integraționistă europeană din perspectiva instituționalismului clasic</p> <p><i>Termeni-cheie: integrarea europeană; abordare integraționistă; structura instituțională a UE; politici instituționale ale UE; continuitatea procesului</i></p>

	<i>integraționist; perspectiva integraționistă europeană; instituționalismul clasic.</i>
Tema 10. Abordarea „interguvernamentală”/„interstatală” în studierea/cercetarea Uniunii Europene	
Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - Să cunoască viziunile teoretice privind interguvernamentalismul și procesul integraționist european; - Să examineze statul/guvernul în calitate de „centru” decizional în procesul integraționist european; - Să se familiarizeze cu practica participării guvernelor în procesul de integrarea europeană; - Să studieze negocierile interguvernamentale ca instrument al integrării europene 	<ol style="list-style-type: none"> 1. „Interguvernamentalismul” și procesul integraționist european (viziunea lui A. Moravcsik) 2. Examinarea statului/guvernului în calitate de „centre” decizionale în procesul integraționist european 3. Practica participării guvernelor în procesul integraționist european 4. Negocierile interguvernamentale drept „impulsuri integraționiste” <p><i>Termeni-cheie: „interguvernamentalism”, proces integraționist european; centru decizional european; stat, guvern; negocieri interguvernamentale; „impulsuri integraționiste”</i></p>
Tema 11. Teoria funcționalismului/neo-funcționalismului drept bază cognitivă a procesului de integrare europeană	
Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - Să cunoască conținutul funcționalismului, ca teorie integraționistă; - Să cunoască conținutul neo-funcționalismului, ca teorie integraționistă; - Să aplice viziunile „funcționaliste” în procesul de cunoaștere a integrării europene; - Să aplice viziunile neo-funcționaliste în cunoașterea integrării europene; - Să se familiarizeze cu practica integrării europene și consolidarea funcțională a UE 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Funcționalism/neo-funcționalism – teorie integraționistă și metodă în determinarea nivelului de integrare europeană 2. Aplicarea „funcționalismului” în procesul de cunoaștere / cercetare a integrării europene (viziunea lui D. Mitrany) 3. Concepția neo-funcționalistă în viziunea teoretică a lui E. Haas din perspectiva integrării europene 4. Practica integrării europene și perspectiva consolidării funcționale a UE <p><i>Termeni-cheie: funcționalism; neo-funcționalism; teorie integraționistă; consolidare funcțională, Uniunea Europeană.</i></p>
Tema 12. Teoria comunicării – instrument de studiere/cercetare a Uniunii Europene	
Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - Să cunoască teoria comunicării din perspectiva lui K. Deutsch; - Să se familiarizeze integrarea regională din perspectiva teoriei comunicării; - Să determine rolul mobilității din cadrul UE în procesul de socializare a valorilor europene. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teoria comunicării din perspectiva viziunilor conceptuale ale lui K. Deutsch și continuitatea dezvoltării acesteia 2. Integrarea regională din perspectiva teoriei comunicării 3. Mobilitatea în cadrul UE și instituirea / socializarea valorilor europene <p><i>Termeni-cheie: teoria comunicării, K. Deutsch, continuitate, integrare regională, mobilitate în cadrul UE, socializarea valorilor europene.</i></p>

Tema 13. Abordarea supranațională a integrării ca metodă de accepțiune a procesului de formare a structurilor general-europene	
Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - Să cunoască temeiul unicității construcției politice a Uniunii Europene; - Să se familiarizeze cu fenomenul supranațional al UE; - Să caracterizeze sistemul politic european; - Să analizeze procesul formării și consolidării structurilor supranaționale ale UE; - Să determine problema funcțională și de administrare a UE. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Unicitate a construcției politice a Uniunii Europene și manifestarea ei ca „organizație internațională”, „Uniunea statelor europene”, „stat unional”. 2. Fenomenul supranațional al Uniunii Europene drept însușire esențială a sistemului politic european 3. Procesul formării și consolidării structurilor supranaționale ale Uniunii Europene 4. Probleme funcționale și de administrare eficientă a Uniunii Europene <p><i>Termeni-cheie: unicitate, Uniunea Europeană, „Uniunea statelor europene”, „stat unional”, fenomen supranațional, sistem politic european, structuri supranaționale, probleme funcționale, probleme de administrare eficientă.</i></p>
Tema 14. Teoria organizațională – procedeu metodologic de studiere a procesului de consolidare a UE	
Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - Să cunoască aspectele de bază ale teoriei organizaționale; - Să se familiarizeze cu teoria organizațională în studierea UE; - Să analizeze UE din perspectiva funcțională a meta-organizației internaționale. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aspecte de bază ale teoriei organizaționale 2. Teoria organizațională în studierea Uniunii Europene 3. Uniunea Europeană din perspectiva funcțională a meta-organizației internaționale <p><i>Termeni-cheie: teoria organizațională; studierea UE; perspectiva funcțională; meta-organizație internațională</i></p>
Tema 15. Administrarea economică a Uniunii Europene	
Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - Să cunoască evoluția economică și organizațională a UE; - Să se familiarizeze cu metodele de bază ale administrării economice în UE - Să analizeze funcționarea pieței interne unice a UE; - Să cerceteze funcționarea Uniunii economice și valutare a UE. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Evoluția economico-organizațională a Uniunii Europene 2. Metodele de bază ale administrării economice în UE: administrarea financiară/bugetară și coordonarea politicilor economice a statelor-membre 3. Funcționarea pieței interne unice și a Uniunii economice și valutare a UE: actorii-participanți <p><i>Termeni-cheie: evoluția economico-organizațională a UE; administrarea economică a UE; administrarea financiară a UE; coordonarea politicilor economice ale statelor membre; piața unică europeană Uniunea economică și valutară.</i></p>
Tema 16. Administrarea politică a Uniunii Europene	
Obiective de referință	Unități de conținuturi

<ul style="list-style-type: none"> - Să cunoască teoria abordării procesului politic; - Să se familiarizeze cu abordarea sistemică a construcției politice a UE; - Să însușească concepția administrării mult-nivelare a UE; - Să cunoască concepția rețelelor politice; - Să analizeze strategia de politică externă a UE. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teoria abordării procesului politic în Uniunea Europeană 2. Specificitatea construcției politice a UE: abordare sistemică 3. Concepția administrării mult-nivelare a UE 4. Concepția rețelelor politice 5. Specificitatea realizării strategiei de politică externă a UE <p><i>Termeni-cheie: Uniunea Europeană, proces politic, construcție politică, abordare sistemică, administrare mult-nivelară, rețea politică, strategie de politică externă</i></p>
--	---

Tema 17. Teoria regionalismului și formarea identității europene

Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - Să cunoască trăsăturile caracteristice ale regionalismului subnațional european; - Să se familiarizeze cu dreptul regionalismului european; - Să determine locul și rolul regiunilor în procesul integraționist european; - Să analizeze regiunile naționale din Franța, Marea Britanie, Spania și Italia. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Trăsături caracteristice ale regionalismului subnațional european 2. Dreptul regionalismului european: dimensiunea internă și externă 3. Locul și rolul regiunilor în procesul integraționist european 4. Specificitatea regiunilor naționale: Franța, Marea Britanie, Spania, Italia <p><i>Termeni-cheie: regionalism subnațional european; dreptul regionalismului european; proces integraționist; regiuni naționale; Franța, Marea Britanie; Spania; Italia.</i></p>

Tema 18. Politica externă a Uniunii Europene: aspecte teoretico-practice

Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - Să cunoască aspectele teoretice și metodologice ale abordării calității de actor al relațiilor internaționale a UE; - Să se familiarizeze cu abordările teoretice privind politica externă, de securitate și apărare comună a UE; - Să analizeze structura și funcționalitatea Serviciului European de Acțiune Externă; - Să determine locul și rolul UE în reglementarea conflictelor locale și regionale; - Să determine locul și rolul ONU în reglementarea conflictelor locale și regionale. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Unele aspecte teoretico-metodologice cu privire la abordarea UE în calitate de actor al relațiilor internaționale 2. Politica externă, de securitate și apărare comună a UE din perspectiva abordărilor teoretice 3. Serviciul European de Acțiune Externă: abordare instituțională 4. UE și ONU: acțiuni pacifitoare și de colaborare în domeniul reglementării conflictelor locale și regionale <p><i>Termeni-cheie: actor al relațiilor internaționale; politica de securitate și apărare comună, Serviciul European de Acțiune Externă; abordare instituțională; UE; ONU; acțiuni pacifitoare; conflicte locale și conflicte regionale.</i></p>

Tema 19. Identitatea Europeană în contextul politicii externe comune și de securitate

 europeană	
Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - Să cunoască dimensiunea socio-culturală a identității europene; - Să se familiarizeze cu locul și rolul identității europene în contextul acțiunii de politică externă; - Să determine problemele și deficiențele de formare și consolidare a identității europene; - Să analizeze impactul identității europene asupra eficienței politicii externe. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formarea identității europene în cadrul Uniunii Europene: dimensiunea socio-culturală 2. Locul și rolul identității europene în contextul acțiunii de politică externă 3. Probleme și deficiențe în procesul de formare și consolidare a identității europene, impactul lor asupra eficienței politicii externe <p><i>Termeni-cheie: identitate europeană; dimensiune socio-culturală; acțiune de politică externă; impact; eficiență.</i></p>
Tema 20. Republica Moldova și politica externă și de securitate a Uniunii Europene	
Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - Să cunoască colaborarea Republicii Moldova cu UE în domeniul PESC; - Să studieze Parteneriatul Estic, ca instrument de colaborare cu țările partenere; - Să analizeze colaborarea Republicii Moldova în cadrul Parteneriatului Estic. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Acțiunile de colaborare ale Republicii Moldova cu Uniunea Europeană pe dimensiunea de politică externă și de securitate comună 2. Parteneriatul Estic: instrument de colaborare cu țările partenere 3. Republica Moldova în cadrul Parteneriatului Estic <p><i>Termeni-cheie: colaborare, Republica Moldova, Uniunea Europeană; PESC; Parteneriatul Estic; instrument de colaborare; țări partenere.</i></p>
Tema 21. Integrarea europeană din perspectiva colaborării transfrontaliere: viziuni conceptuale	
Obiective de referință	Unități de conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - Să cunoască teoriile federalismului și funcționalismului; - Să însușească noțiunile de colaborare transfrontalieră, colaborare transnațională; colaborare interregională în Europa; - Să analizeze practica colaborării regiunilor de frontieră a UE; - Să studieze colaborarea dintre regiunile statelor-nemembre, ca noi sisteme geo-economice și instituționale 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teoriile federalismului și funcționalismului – bază teoretică în procesul de „organizare a teritoriilor” 2. Abordarea noțiunilor de bază cu privire la colaborarea: transfrontalieră, transnațională și interregională în Europa 3. Practica colaborării dintre regiunile de frontieră a Uniunii Europene 4. Colaborarea dintre regiunile statelor-nemembre, ce reprezintă în ansamblu noi sisteme geo-economice și instituționale <p><i>Termeni-cheie: federalism; funcționalism; proces de „organizare a teritoriilor”; colaborare transfrontalieră; colaborare transnațională; colaborare interregională în Europa; regiuni de frontieră ale UE; regiunile statelor-nemembre ale UE; sistem geo-economic; sistem instituțional.</i></p>
Tema 22. Procesul extinderii Uniunii Europene: esență, principii și criterii	
Obiective de referință	Unități de conținuturi

<ul style="list-style-type: none"> - Să cunoască procesul de extindere a Uniunii Europene - Să se familiarizeze cu criteriile de instituționalizare și consolidare a UE - Să analizeze criteriile de integrare europeană 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Procesul de extindere al câmpului integraționist european și consecințele pentru Uniunea Europeană 2. Criteriile de bază a instituționalizării și consolidării UE <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Formarea unei Europe puternice 2.2. Stabilitatea politică și economică în țările-membre 2.3. Asigurarea dezvoltării economice și a peții comune a țărilor-membre 3. Extinderea UE și criteriile de integrare: <ol style="list-style-type: none"> 3.1 Criteriile social-politice 3.2 Criteriile economice 3.3 Alte criterii – adaptarea și realizarea criteriilor <p><i>Termeni-cheie: proces de extindere; câmp integraționist;</i></p>
---	--

IV. LUCRUL INDIVIDUAL AL STUDENTULUI
Strategia de lucru individual al studenților
anul de studii 2020 – 2021

<i>Nr.</i>	<i>Sarcini</i>	<i>Strategii de realizare și modalități de prezentare</i>	<i>Criterii de evaluare</i>	<i>Produs final</i>
1)	Referat:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Studiul bibliografic; 2. Analiza elementelor sistemului internațional contemporan. 3. Elaborarea unui referat; 3. Formularea concluziilor pertinente 	<ul style="list-style-type: none"> - Respectarea cerințelor de formă; - Diversitatea surselor bibliografice, - Structurarea logică a conținutului referatului; - Prezența concluziilor ; - Referințe bibliografice - Volumul: 10 pagini, TNR, 12, spațiu 1,5 	
2)	Proiect de cercetare:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Proiectarea etapelor cercetării. <ul style="list-style-type: none"> - Identificarea și cercetarea site-urilor oficiale ale principalelor agenții de presă și centre de investigație; - selectarea informației pertinente – determinarea surselor pentru analiză; - analiza și sistematizarea informației; - formularea concluziilor. 2. Prezentarea cercetării 	<ul style="list-style-type: none"> - formularea obiectivelor, - metodele de cercetare utilizate, - relevanța surselor selectate - claritatea prezentării, - relevanța concluziilor. 	
3)	Eseu științific:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Proiectarea etapelor cercetării. <ul style="list-style-type: none"> - cercetarea unor studii, titlul cărora corespunde temei eseului; - selectarea informației pertinente – determinarea surselor pentru analiză; - analiza și sistematizarea informației; - formularea concluziilor. 2. Prezentarea eseului științific 	<ul style="list-style-type: none"> - formularea obiectivelor, - descrierea metodelor de cercetare utilizate, - relevanța surselor selectate - claritatea prezentării, - relevanța concluziilor. 	
4)	Portofoliu:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Elaborarea conținutului portofoliului: <ol style="list-style-type: none"> a. Alcătuirea listei elementelor b. Descrierea elementelor; 	<ul style="list-style-type: none"> - Plenitudinea elementelor sistemului internațional - Veridicitatea metodelor aplicate în domeniul cercetării 	

		c. Prezentarea unui studiu de caz pentru fiecare element; 2. Prezentarea Portofoliului.	integrării europene; - Corespunderea studiilor de caz cu metodele selectate; - Originalitatea prezentării - Volum: 20 pagini.	
5)	Elaborarea unui articol științific	- Selectarea denumirii articolului - Elaborarea structurii, - Selectarea bibliografiei	- Noutatea științifică, - Actualitatea științifică, - Utilitatea concluziilor - Volum: 1 c.a.	

MODEL DE TEST

Test nr. 1

Subiectul 1: **PROCESUL EXTINDERII UNIUNII EUROPENE: ESENȚĂ, PRINCIPII ȘI CRITERII**

- 1.1. Definiți expresia de „proces de extindere” a UE (4 p.)
- 1.2. Caracterizați criteriile de instituționalizare și consolidare a UE (5 p.)
- 1.3. Analizați procesul de extindere a UE prin prisma criteriilor de integrare (6 p.)

Subiectul 2: **REPUBLICA MOLDOVA ȘI POLITICA EXTERNĂ ȘI DE SECURITATE COMUNĂ A UE**

- 1.1. Definiți conceptele de „colaborare” (4 p.)
- 1.2. Evaluați acțiunile de colaborare ale Republicii Moldova cu UE pe dimensiunea PESC (5 p.)
- 1.3. Analizați activitatea Republicii Moldova în cadrul Parteneriatului Estic (6 p.)

EVALUAREA:

PUNCTE	30-29	28-26	25-19	18-12	11-9	8-6	5-4	3	2-0
NOTA	10	9	8	7	6	5	4	3	2,1

„_” _____

Examinator: **Beniuc Valentin**, dr. hab., conf.univ.

V. Subiecte pentru a susține examenul

La cursul universitar „Bazele teoretice ale integrării europene și identității europene”

1. Premisele social - economice și politice ale procesului de integrare europeană
2. Ideile de unificare a Europei din perspectiva gândirii politice europene
3. Factorii esențiali ce au contribuit la procesul edificării Europei Unite
4. Periodizarea procesului istoric de integrare Europeană
5. Impactul celor două războaie mondiale asupra viziunilor conceptuale de unificare/integrare europeană
6. Abordarea integrării europene din perspectiva instituționalizării celor două organizații supranaționale – Liga Națiunilor și Organizația Națiunilor Unite
7. Viziunile Paneuropene și mișcarea de integrare europeană din perioada interbelică.

8. Abordări ale integrării europene din perspectiva paradigmelor teoretice clasice-neoclasic-postneoclasic.
9. Modelul economic european: de la particular la general
10. Politica economică a Uniunii Europene :direcțiile de bază
11. Structura economiei UE: ramurile de bază
12. Locul și rolul Uniunii Europene în economia mondială
13. Integrarea politică europeană: dialectica interacțiunii instituțiilor naționale și celor supranaționale
14. Evoluția doctrinară a integrării europene – de la „Europa Națiune” spre „Europa Statelor”/ „Europa Națiunilor”
15. Evoluția strategiilor de formare și consolidare a spațiului politic al UE
16. Procesul integrării politice a UE: dilema spațiilor Atlantic și European - problema centrului de putere și influență
17. Noțiunea de „identitate europeană”
18. „Identitatea europeană” în contextul procesului de consolidare a Uniunii Europene
19. Dialectica identitară: identitatea europeană și identitățile naționale - disensiuni și convergențe
20. Bazele teoretice ale federalismului în științele politice
21. Concepțiile federalismului: diversele abordări teoretice ale entităților federative deosebiri și similitudini
22. Diversitatea formelor instituționale ale federalismului
23. Locul și rolul concepției federaliste în procesul de integrare europeană
24. Scopurile și sarcinile edificării europene în baza principiilor federaliste
25. Epistemologia „constructivismului” și corelarea lui cu manifestările „realismului” în procesul de integrare europeană
26. Constructivismul social și construcția social-politică a UE
27. Practica social- culturală a constructivismului și procesul integraționist european
28. Integrarea europeană prin prisma abordării instituționaliste
29. Structura instituțională a Uniunii Europene: dinamica dezvoltării
30. Politicile instituționale ale UE și practica implementării noilor proiecte cu privire la continuitatea procesului integraționist
31. Noile provocări și perspectiva integraționistă europeană din perspectiva instituționalismului clasic
32. „Interguvernamentalismul” și procesul integraționist european (viziunea lui A. Moravcsik)
33. Examinarea statului/guvernului în calitate de „centre” decizionale în procesul integrationist european
34. Practica participării guvernelor în procesul integrationist European
35. Negocierile interguvernamentale drept „impulsuri integraționiste”
36. Funcționalism/neofuncționalism – teorie integraționistă și metodă în determinarea nivelului de integrare europeană
37. Aplicarea „funcționalismului” în procesul de cunoaștere/cercetare a integrării europene (viziunea lui D. Mitrani)
38. Concepția neofuncționalistă în viziunea teoretică a lui E. Haas din perspectiva integrării europene
39. Practica integrării europene și perspectiva consolidării funcționale a UE
40. Teoria comunicării din perspectiva viziunilor conceptuale ale lui K. Дейч și continuitatea dezvoltării acesteia
41. Integrarea regională din perspectiva teoriei comunicării
42. Mobilitatea în cadrul UE și instituirea/socializarea valorilor europene
43. Unicitatea construcției politice a Uniunii Europene și manifestarea ei ca Organizație internațională: a) Uniune a statelor europene; b) Stat unional.
44. Fenomenul supranațional al Uniunii Europene drept însușire esențială a sistemului politic european
45. Procesul formării și consolidării structurilor supranaționale ale Uniunii Europene
46. Probleme funcționale și de administrare eficientă a Uniunii Europene
47. Aspecte de bază ale teoriei organizaționale

48. Teoria organizațională și studierea Uniunii Europene
49. Uniunea Europeană din perspectiva funcțională a meta-organizațiilor internaționale
50. Evoluția economico-organizațională a Uniunii Europene
51. Metodele de bază al administrării economice în UE: administrarea financiară/bugetară și coordonarea politicilor economice a statelor-membre
52. Funcționarea ieței interne unice și a Uniunii economice și valutare a UE: actorii-participanți
53. Teoria abordării procesului politic în Uniunea Europeană
54. Specificitatea construcției politice a UE: abordare sistemică
55. Concepția administrării mult-nivelare a UE
56. Concepția rețelelor politice
57. Specificitatea realizării strategiei de politică externă a UE
58. Trăsături caracteristice ale regionalismului subnațional european
59. Dreptul regionalismului european: dimensiunea internă și externă
60. Locul și rolul regiunilor în procesul integrationist European
61. Specificitatea regiunilor naționale: Franța, Marea Britanie, Spania, Italia
62. Unele aspecte teoretico-metodologice cu privire la abordarea UE în calitate de actor al relațiilor internaționale
63. Politica externă, de securitate și apărare comună a UE din perspectiva abordărilor teoretice
64. Serviciul European de Acțiune externă: abordare instituțională
65. UE și ONU: acțiuni pacifatoare și de colaborare în domeniul reglementării conflictelor locale și regionale
66. Formarea identității europene în cadrul Uniunii Europene: dimensiunea socio- culturală
67. Locul și rolul identității europene în contextul acțiunii de politică externă
68. Probleme și deficiențe în procesul de formare și consolidare a identității europene, impactul lor asupra eficienței politicii externe
69. Acțiunile de colaborare ale Republicii Moldova cu Uniunea Europeană pe dimensiunea de politică externă și de securitate comună
70. Parteneriatul Estic: instrument de colaborare cu țările partenere
71. Republica Moldova în contextul Parteneriatului Estic
72. Teoriile federalismul și funcționalismul – bază teoretică în procesul de „organizare a teritoriilor”
73. Abordarea noțiunilor de bază cu privire la colaborarea: transfrontalieră, transnațională și interregională în Europa
74. Practica colaborării dintre regiunile de graniță a Uniunii Europene
75. Colaborarea dintre regiunile statelor –nemembre, ce reprezintă în ansamblu noi sisteme geo-economice și instituționale
76. Procesul de extindere al câmpului integraționist european și consecințele pentru Uniunea Europeană
77. Criteriile de bază ale instituționalizării și consolidării UE
78. Extinderea UE și criteriile de integrare (social-politice, economice)

VI. TEMATICA TEZELOR DE MASTERAT

1. Viziunile paneuropene și mișcarea de integrare europeană din perioada interbelică
2. Integrarea europeană prin perspectiva paradigmelor teoretice, clasice, neoclasice și post-neoclasice
3. Locul și rolul Uniunii Europene în economia mondială
4. Direcțiile de bază ale politicii economice a Uniunii Europene
5. Dialectica interacțiunii instituțiilor naționale și celor supranaționale în cadrul integrării europene
6. Evoluția doctrinară a integrării europene – de la „Europa Națiune” spre „Europa Statelor”
7. Strategiile de formare și consolidare a spațiului politic al UE
8. „Identitatea europeană” în contextul procesului de consolidare a Uniunii Europene
9. Dialectica identitară: identitatea europeană și identitatea națională

10. Formele instituționale ale federalismului european
11. Integrarea europeană prin prisma teoriei federalismului
12. Integrarea europeană din perspectiva instituționalismului clasic
13. Dinamica dezvoltării instituțiilor Uniunii Europene
14. Negocierile interguvernamentale ca „impulsuri” a integrării europene
15. Practica integrării europene și perspectiva consolidării funcționale a UE
16. Problemele funcționale și de administrare eficientă a UE
17. Studiarea UE prin prisma teoriei organizaționale
18. UE din perspectiva funcțională a meta-organizațiilor internaționale
19. Evoluția UE din perspectiva economică și organizațională
20. Studiarea UE prin prisma abordării sistemice
21. Strategia de politică externă a UE: conținut și realizare
22. Regionalismul subnațional european: trăsături caracteristice și forme de manifestare
23. Locul și rolul regiunilor în procesul integrării europene
24. Serviciul European de Acțiune Externă: abordare instituțională
25. Acțiunile pacificatoare și de colaborare ale UE în domeniul reglementării conflictelor locale și regionale
26. Locul și rolul identității europene în contextul acțiunii de politică externă
27. Colaborarea Republicii Moldova cu UE în domeniul PESC
28. Parteneriatul Estic, ca instrument al politicii externe europene
29. Republica Moldova în contextul PESC
30. Extinderea UE la Est în contextul evoluției sistemului politic al Europei Unite

Conducător științific:
Valentin BENIUC,
doctor habilitat în științe politice,
conferențiar universitar

VII. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. A Global Strategy for the European Union's Foreign and Security Policy. https://eeas.europa.eu/archives/docs/top_stories/pdf/eugs_review_web.pdf
2. Anghelescu Ana-Maria. Identitatea europeană – de la comunitate la diversitate. <http://societatescultura.ro/2013/08/identitatea-europeana-comunitate-diversitate/>
3. Aspirațiile europene și dezvoltarea umană a Republicii Moldova. https://hdr.undp.org/sites/default/files/moldova_2012_nhdr_romanian_version.pdf
4. Bărbulescu I. Gh. Integrarea europeană văzută în procesualitatea sa. <http://aap.gov.md/files/publicatii/revista/articole/99/ro/Barbulescu.pdf>
5. Beniuc Valentin, Beniuc Liliana. Diplomația publică. În: Relații internaționale. Plus. 2019, Nr. 2(16). P. 9-20. Categoria B.
6. Beniuc Valentin, Beniuc Liliana. Evoluția competențelor instituțiilor Uniunii Europene în domeniul politicii externe. În: Relații internaționale. Plus. 2019, Nr.1(15). p. 9-38.
7. Beniuc Valentin, Beniuc Liliana. Politica externă, de securitate și apărare a Uniunii Europene. Chișinău: Institutul de Relații Internaționale din Moldova, 2020. 135 p. ISBN 978-9975-56-776-3. (8,0 c.a.)
8. Beniuc Valentin, Beniuc Liliana. The evolution of the competences of the European Union's institutions in the foreign policy field. În: Relații internaționale. Plus. 2019, Nr. 1(15). P. 212-241. 1,9 c.a. Categoria B.
9. Beniuc Valentin, Beniuc Liliana. The public diplomacy of the European Union. În: Relații internaționale. Plus. 2019, Nr. 2(16). P. 190-202. p.21-35.
10. Beniuc Valentin, Moscviciov Leonid. Uniunea Europeană din perspectiva gândirii politice și abordărilor teoretico-metodologice contemporane. În: "Promotion of Social and Economic Values in the Context of European Integration", international conference (4 ; 2021 ; Chișinău). 4th International Conference "Promotion of Social and Economic Values in the Context of European Integration", December 3-4, 2021, Chișinău: collecting scientific papers / scientific committee: Sedlețchi Iurie (president) [et al.]; chairman of the organizing committee: Șargu Lilia [et al.]. – Chișinău : S. n., 2021 – . – ISBN 978-9975-3527-0-3. p.277-281.
11. Beniuc Valentin. Politica externă, de securitate și apărare a Uniunii Europene. Chișinău: Print-Caro, 2020. – 135 p.
12. Benz Arthur. European Public Administration as a Multilevel Administration: A Conceptual Framework. https://link.springer.com/chapter/10.1057/9781137339898_2
13. Bobică Neculai. Jean Monnet – arhitect al construcției europene. <https://proceedings.univ-danubius.ro/index.php/eirp/article/viewFile/997/916>
14. Boța Anton Florin. Procesul de construcție europeană în prima jumătate a sec. al XX-lea. <https://proceedings.univ-danubius.ro/index.php/eirp/article/viewFile/1207/1122>
15. Bușe Dorel. Istoria gândirii sociale și politice europene. București: Editura Fundației „România de Mâine”, 2005. - 260 p.
16. Ciupercă Ioan. Istoria ideii de Europa și a integrării europene după 1945. Iași: Editura Universității „A.I.Cuza”, 2004. 16 p.
17. Consiliul ca factor decizional al UE. <https://www.consilium.europa.eu/ro/council-eu/decision-making/>
18. Construcția politică a Uniunii Europene – proces de integrare instituțională. <https://www.rasfoiesc.com/legal/administratie/stiinte-politice/Construcția-politică-a-Uniunii78.php>
19. Date și cifre privind economia Uniunii Europene. https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/key-facts-and-figures/economy_ro
20. Economie mondială și integrare europeană: [pentru uzul studenților] / R. Crudu, B. Chistruga, L. Dodu-Gugea [et. al.] ; Acad. de Studii Econ. a Moldovei, Fac. „Relații economice Internaționale”, Catedra „Relații Economice Internaționale”. Chișină : ASEM, 2016. – 273 p

21. Elda Nasho Ah-Pine. Quel sens pour l'intégration européenne? Une typologie du *sense of community* par groupe de pays en Europe. In: Revue française de science politique. 2016/6 (Vol. 66), pages 963 à 987. <https://www.cairn.info/revue-francaise-de-science-politique-2016-6-page-963.htm>
22. Extinderea UE. <https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/enlargement/> (accesat: 18.04.2022)
23. Fischer Manuel. Institutions and Policy Networks in Europe. <https://www.oxfordhandbooks.com/view/10.1093/oxfordhb/9780190228217.001.0001/oxfordhb-9780190228217-e-36>
24. Guvernanța economică a UE. <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/87/guvernanta-economica>
25. Haas Ernst B. The uniting of Europe: political, social and economic forces 1950-1957. <https://www.europarl.europa.eu/100books/file/EN-H-BW-0038-The-uniting-of-Europe.pdf>
26. Haas Ernst. International Integration: the European and the Universal Process. <https://www.jstor.org/stable/2705338>
27. Hayrapetyan Albert. Federalism, Functionalism and the EU: The Visions of Mitrany, Monnet and Spinelli. <https://www.e-ir.info/2020/09/21/federalism-functionalism-and-the-eu-the-visions-of-mitrany-monnet-and-spinelli/>
28. Instituțiile Uniunii Europene. https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/institutions-and-bodies-profiles_ro
29. Integrare Europeană, Teorie. https://www.academia.edu/18497596/Integrare_European%C4%83_Teorie
30. Ion Oana Andreea. Cum am putea studia Uniunea Europeană. În: Revista „Continuitate și schimbare în guvernanța europeană”, vol. 2, nr. 2 - Primăvara 2008. <http://europolity.eu/wp-content/uploads/2014/05/Vol.2.2.-2008.-Opinions.pdf>
31. Istoria UE. https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu_ro (accesat: 18.04.2022)
32. Jean Monnet: forța unificatoare din spatele nașterii Uniunii Europene. https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu/eu-pioneers/jean-monnet_ro
33. Kamil Zwolski. Wider Europe, Greater Europe? David Mitrany on European Security Order. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/jcms.12489>
34. Kuhn Theresa. Experiencing European integration: transnational lives and European identity. <https://cadmus.eui.eu/handle/1814/34720>
35. Luizzi Fabio. Uniunea Europeană – Statul federal. https://futureu.europa.eu/processes/OtherIdeas/f/8/proposals/41?component_id=8&locale=ro&order=most_commented&participatory_process_slug=OtherIdeas&toggle_translations=true
36. Making European Policies Work – Multilevel Administration and Policy Integration <https://www.eipa.eu/publications/paper/making-european-policies-work-multilevel-administration-and-policy-integration/>
37. Moravcsik Andre. De Gaulle and Europe: Historical Revision and Social Science Theory. http://aei.pitt.edu/39396/1/PSGE_WP8_5.pdf
38. Moravcsik Andrew. Federalism in the European Union: Rhetoric and Reality. <https://oxford.universitypressscholarship.com/view/10.1093/0199245002.001.0001/acprof-9780199245000-chapter-7>
39. Neagu Cornelia. Istoria construcției europene. 2006. <https://sim.tuiasi.ro/wp-content/uploads/Neagu-Istoria-construcției-europene.pdf>
40. Neumann Victor. Europa și conceptul de identitate multiplă. <https://institutlevant.ro/programe-si-proiecte/uniunea-europeana-intre-sperante-si-anxietati/victor-neumann-europa-si-conceptul-de-identitate-multipla/>
41. Niță Dan, Edouard Dragomir. Instituțiile Uniunii Europene, conform Tratatului de la Lisabona. București: Nomina Lex, 2009.

42. Pionerii UE. https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu/eu-pioneers_ro
43. Prisecaru Petre. Federalizarea Uniunii Europene. <https://oaji.net/articles/2016/3365-1467964873.pdf>
44. Procesul decizional al UE. https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/decision-making-process_ro
45. Rosca Ludmila. European political system: between stability and change / Sistemul politic European: între stabilitate și schimbare. https://www.ssoar.info/ssoar/bitstream/handle/document/41883/ssoar-studeuropene-2014-1-rosca-European_Political_System_between_stability.pdf?sequence=1&isAllowed=y&lnkname=ssoar-studeuropene-2014-1-rosca-European_Political_System_between_stability.pdf
46. Roșca Simion. Paradigma de identitate europeană: aspect conceptuale. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Paradigma%20de%20identitate%20europeana_aspect_e%20conceptuale.pdf
47. Șerban Alexandru. Richard von Coudenhove-Kalergi, părintele Europei unite. <https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/richard-von-coudenhove-kalergi-parintele-europei-unite>
48. Socol Cristian, Socol Aura. Modelul european: creștere economică, convergență și coeziune. <http://store.ectap.ro/articole/137.pdf>
49. Ștefănescu Marian. Ideea și integrarea europeană. București, 2007. 187 p.
50. Supranational decision-making procedures. <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/8/supranational-decision-making-procedures>
51. Teoriile clasice ale integrării europene (federalism, funcționalism, neofuncționalism și interguvernamentalism). <https://administrare.info/rela%C8%9Bii-interna%C8%9Bionale/11863-teoriile-clasice-ale-integr%C4%83rii-europene-federalism,-func%C5%A3ionalism,-neofunc%C5%A3ionalism-%C5%9Fi-interguvernamentalism>
52. Turliuc Cătălin. Eforturi de unificare europeană în perioada interbelică. <https://ziarullumina.ro/societate/historica/eforturi-de-unificare-europeana-in-perioada-interbelica-61227.html>
53. Turliuc Cătălin. Istoria și teoria relațiilor internaționale. Studii. Iași: Editura Cantes, 2000.
54. Turliuc Cătălin. Teoria relațiilor internaționale. Note de curs. 2012. <https://philpapers.org/archive/KELDPA-2.pdf>
55. UE și ONU: obiective comune pentru un viitor durabil. https://ec.europa.eu/info/strategy/international-strategies/sustainable-development-goals/eu-and-united-nations-common-goals-sustainable-future_ro
56. Uniunea Europeana intre interguvernamentalism si federalism <https://www.rasfoiesc.com/legal/administratie/stiinte-politice/Uniunea-Europeana-intre-interg22.php>
57. Uniunea Europeană. Note de curs. <http://nancu.ro/wp-uploads/2013/01/3.FISCALITATE-EUROPEANA-Curs-1.pdf>
58. Văduvă Gheorghe, Dinu Mihai. Strategia europeană a integrării. București: Editura Universității Naționale de Apărare, 2005. 23 p. https://cssas.unap.ro/ro/pdf_studii/strategia_europeana_a_integrarii.pdf
59. Бенюк. Европейские интеграционные процессы. Теории, концепции, понятия. – Кишинэу, 2006. – 140 с.